

تحلیل رفتار و شخصیت در مدیریت و سازمان

احمد کارآمد (روانشناس و مدرس)

مهدی زمانی مزده (مشاور و مدرس مدیریت عملکرد)

فاطمه حمیدی فر (عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی)

واحد تهران مرکزی

انتشارات اندیشه های گهربار

سرشناسه	: کاکاوند، احمد، ۱۳۷۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: تحلیل رفتار و شخصیت در مدیریت و سازمان/نویسندگان احمد کاکاوند، مهدی زمانی مزده، فاطمه حمیدی فر.
مشخصات نشر	: تهران: اندیشه‌های گوهر بار، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۰ص: جدول، نمودار.
شابک	: ۳۰۰۰۰۰ ریال 978-964-8250-92-3
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: رفتار متقابل، تحلیل
موضوع	: Transactional analysis
موضوع	: کارکنان — مدیریت
موضوع	: Personnel management
شناسه افزوده	: زمانی مزده، مهدی، ۱۳۵۶ -
شناسه افزوده	: حمیدی فر، فاطمه، ۱۳۴۳ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۸ ۳۲۲ک/۸/۵۵۴۸۱۲۳
رده بندی دیویی	: ۷/۱۵۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۱۰،۳۲

مرکز پخش: ۱۴۸۳۶۱۸۵

نام کتاب: تحلیل رفتار و شخصیت در مدیریت و سازمان
نویسندگان: احمد کاکاوند، مهدی زمانی مزده، فاطمه حمیدی فر

طراح جلد: مهری سراج

ناشر: اندیشه‌های گوهر بار

چاپ: گوهر بار

نوبت چاپ: اول - بهار ۱۳۹۸

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۲۵۰-۹۲-۳

فهرست مطالب

ز	پیشگفتار.....
ط	پیشگفتار شرکت تعالی سازان خلاق کاسپین.....
۱	فصل اول : تحلیل سازه‌ای یا تحلیل شخصیت.....
۱	مقدمه:.....
۳	الگوهای حالات من («والد»-«بالغ»-«کودک»).....
۵	«والد».....
۷	«کودک».....
۱۰	«بالغ».....
۱۷	علائم «والد».....
۱۸	علائم «کودک».....
۱۸	علائم «بالغ».....
۱۹	تحلیل کنشی و تحلیل ساختاری حالات نفسانی:.....
۲۲	مثال داستانی حالات «کودک».....
۲۵	ترسیم نمودار حالات نفسانی «الگوهای».....
۲۷	آلودگی.....
۲۷	آلودگی به والد.....
۲۸	آلودگی به کودک.....
۲۸	آلودگی دو طرفه.....
۲۹	طررد یا برون راندن.....
۲۹	طررد والد.....
۳۰	طررد بالغ.....
۳۰	طررد کودک.....
۳۷	فصل دوم: روابط متقابل و بازی‌ها.....
۳۷	مقدمه.....
۳۸	روابط متقابل.....
۳۸	روابط متقابل مکمل یا موازی.....

۴۳	روابط متقابل متقاطع
۴۹	روابط متقابل همراه با پیام‌های پنهان
۵۰	کارکرد بازی‌ها
۵۵	مثلت نمایشی کار یمن
۶۳	فصل سوم: پیش نویس و اقتصاد نوازشی
۶۳	پیش نویس
۸۱	فصل چهارم: اختلالات روان شناختی مرتبط با تحلیل رفتار در سازمان
۸۱	مقدمه
۸۳	مثلت تاریک شخصیت و نقش آن در مدیریت
۸۳	(۱) شخصیت ماکر و دلیلم
۸۷	(۲) شخصیت خود ستیزانه
۹۸	(۳) شخصیت سایکوپات
۱۰۶	شخصیت پارانوئید
۱۰۹	شخصیت اجتنابی یا دوری گزین
۱۱۱	شخصیت وابسته
۱۱۵	شخصیت وسواسی - جبری
۱۱۶	شخصیت‌های دردرساز در سازمان
۱۱۶	۱- سرزنش گر
۱۱۷	۲- عصبی
۱۱۷	۳- کنترل گر
۱۱۸	۴- قربانی
۱۱۹	۵- پرخاشگر متفعل
۱۲۰	ابزارهای کاربردی
۱۲۹	واژه نامه
۱۳۲	منابع

پیشگفتار

یکی از دغدغه‌های همیشگی انسان‌ها شناخت "خود" و آگاهی از اعمال و رفتار، افکار و شخصیت خویش می‌باشد. این مشغله ذهنی، "خودپنداره"، افکار، ادراک‌های حسی و احساساتی که درباره "چه کسی بودن" خود داریم را به وجود آورد و در نهایت منجر به شکل‌گیری علوم مختلف درباره "شناخت شخصیت" شد. به قول حضرت مولانا:

روزها فکر من این است و همه شب سخنم
که چرا غافل از احوال دل خویشتنم

کجا آمده‌ام آمدنم بهر چه بود
به کجا می‌روم آخر نمایم وطنم

این شعر یک سوال کلی به وجود می‌آید: من کیستم؟ این دشوارترین، پیچیده‌ترین و مهمترین پرسشی است که همواره ذهن و روح بشر را در طول تاریخ به خود مشغول داشته و در پی یافتن پاسخ قانع‌کننده به این پرسش، از شیرین‌ترین آرزوهای بشر بوده است. از سنان، ازرها، ارزشیابی‌های ما، هیچکدام مانند قضاوت و طرز فکر ما در مورد خودمان مهم را بر سر نیست و شاید بتوان گفت زیر بنای همه ارزیابی‌های ما از هستی، نوع نگاه ما به خودمان است. پاسخ به این سوال، در علوم مختلف و از دیدگاه‌های متفاوت قابل بررسی است. هم چنین پاسخ به "من کیستم" در روان‌شناسی از دیدگاه‌ها و رویکردهای مختلفی قابل تحلیل می‌باشد. یکی از رویکردها برای بررسی این امر و تحلیل شخصیت، رویکرد تحلیل رفتار متقابل است. شخصیت مجموعه ویژگی‌هایی است که ما را از یکدیگر متمایز می‌کند و از هر یک از ما انسانی منحصر به فرد می‌سازد. رویکرد تحلیل رفتار متقابل، به اشخاصی که با حلال تطبیق با دیگران می‌خواهند تغییر کنند، و به جای سازش می‌خواهند دگرگونی در دامن خود به وجود آورند جواب‌های تازه‌ای داده است. تحلیل رفتار متقابل نظریه‌ای است در مورد شخصیت، و روش منظمی است برای روان درمانی به منظور رشد و تغییرات شخصی. در همین دیدگاه‌های مختلف روان‌شناسی، تحلیل رفتار متقابل از نظر عمق تئوری و کاربرد وسیع آن بسیار برجسته است. تحلیل رفتار متقابل به عنوان نظریه شخصیت، تصویری از ساختار روان شناختی انسان‌ها را به ما ارائه می‌دهد. به این منظور از یک الگوی سه بخشی به عنوان حالات نفسانی خود استفاده می‌کند. همین الگوی شخصیتی به ما کمک می‌کند تا دریابیم انسانها چگونه عمل و رفتار می‌کنند و اینکه چگونه شخصیت خود را در قالب رفتارهایشان آشکار می‌سازند. امروزه متخصصین تحلیل رفتار متقابل می‌توانند ادعا کنند که با استفاده از روش‌های کاربردی و زبان تازه‌ای که برای روان‌شناسی ابداع

شده، دامنه آن به علوم اجتماعی، آموزشی، مدیریت منابع انسانی، ساختارهای سازمانی، روانکاوی و گروه درمانی کشیده شده است. بدین ترتیب پویایی نظریه تحلیل رفتار آن را متمایز از دیگر مکاتب قرار داده است.

با توجه به اینکه «تحلیل رفتار متقابل» نظریه‌ای است که به طور اخص بر روابط بین فردی تأکید می‌کند، می‌توان در سازمان‌ها که اعمال شیوه‌های صحیح مدیریتی در آن مسئله برقرار است، روابط صحیح بین فردی است، استفاده کرد. بنابراین با توجه به نظریه تحلیل رفتار متقابل می‌توان نسبت به این موضوع آگاهی و شناخت حاصل کرد که در تعاملات و روابط بین فردی در سازمان‌ها چه وجهی از شخصیت غالب بوده و چه تأثیری در نحوه تصمیم‌گیری ما و اعمال آن در یک سازمان را دارد. شاید دلیل رفتار بسیاری از مدیران و کارکنان برای یکدیگر آشکار نباشد و این عدم آگاهی از رفتارهای مختلف در روابط مکرر است به آشفتگی و سردرگمی و در نهایت ناکارآمدی منجر شود. بدین منظور رویکرد تحلیل رفتار به تحلیل جوانب مختلف شخصیت با زبانی ساده و قابل فهم می‌پردازد. چنین تحلیلی در چهار زمینه اتفاق می‌افتد، تحلیل سازه‌ای یا تحلیل شخصیت فرد، تحلیل رفتار متقابل یا تحلیل رفتار رابطه‌ای فرد با دیگری و روابط بین افراد، تحلیل بازی‌ها یا تحلیل رفتار متقابل پنهانی که برای فرد دارای بازدهی یا نتیجه است، و تحلیل نمایشنامه و پس‌نویس یا تحلیل داستان خاص زندگی فرد که او بازیگر اصلی آن است. تحلیل رفتار متقابل نظریه‌ای است که به طور اخص بر روابط بین افراد تأکید می‌کند. از طریق رویکرد تحلیل رفتار متقابل گروهی به اعضا کمک می‌شود تا در سطح مقبول و مناسبی با دیگران ارتباط برقرار سازند و آگاهی و ارتباط خود را با دیگران فزونی بخشند. بدین منظور این کتاب را در سطح سازمان و روابط درون سازمانی به منظور ارتقاء و تعالی در رفتار و عملکرد بیان فردی بررسی خواهیم کرد.

احمد کاکاوند

مهدی زمانی مزده

فاطمه حمیدی فر